

tilstand er, kjøbe Livrente til hende. Men der møder endnu større Bæmselighed med Hensyn til de endnu bestaaende Vgteskaber. Man kan ikke kjøbe nogen Overlevelsesrente, hvis Manden er 70 Aar, eller hvis han ikke kan skaffe en saadan Sundhedsattest, som efter Planen for Livrentes og Forsørgelsesanstalten af 1842 er fornøden. Det, der nu er fastsat til Fordeel for Embedsmænd, der gjøre befaleet Indskud i Enkekassen, at der ingen saadan Sundhedsattest behøves, men kun en meget løs Sundhedsattest, dette gjælder ikke i det Tilfælde, hvorom der her er Spørgsmaal; der skal altsaa medfølge en saadan Sundhedsattest, som bemeldte Plan fordrer, og det er mangen Gang uvist, om den kan skaffes. Dernæst møder det ogsaa med Hensyn til den omhandlede Overlevelsesrente, at den skal betales uden Hensyn til den Mulighed, at den Enke, som Manden maatte efterlade sig, i sin Tid gifter sig paany. Jeg troer altsaa virkelig, at det var rigtigere, at dette udgik. Jeg skal imidlertid ikke komme tilbage til, hvad der stod i det tidligere Udkast, at man skulde beholde Byrden selv. Men jeg troer, at det vilde være tilstrækkeligt, naar man i Almindelighed sagde i § 2, at den Enkekassen tilhørende Capital skulde, efterat Betryggelse er givet for de Kassen paahvilende Pensionsforpligtelser, anvendes til Bedste for de geistlige Enkekasser og Skolelærer-Hjælpekasserne i Jylland. Bemeldte almindelige Udtryk indbefatte baade de veeblikkelige Pensioner og de eventuelle Pensioner. Som der staar i § 5, skal jo Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet sørge for Udførelsen af denne Lov, og dette kunde altsaa, naar det blot i Almindelighed blev betydet, at der skulde gives Fyldestgjørelse for disse Forpligtelser, efter indhentet Betænkning og efter nærmere at have erkundiget sig om Forholdene, om det vilde, gjerne lade kjøbe Livrenter, om ikke for Alle, saa for enkelte Individider, og dette troer jeg ikke behøver særligt at bestemmes ved Lov.

Det andet Punkt, hvorom jeg skal udbrede mig Noget, det er det, at istedetfor at den oprindelige Plan gik ud paa, at den halve Deel af Formuen skulde anvendes til Fordeling mellem de geistlige Hjælpe-Enkekasser, saa foreslaaes

det her, at den skal tilfalde de egentlige Pensionkasser og benyttes til ekstraordinære Pensioner. Jeg skal her foreløbigt bemærke, at der vist ikke er noget for Enkernes Trang mere Tilfredsstillende og med det oprindelige Instituts Natur mere Overensstemmende, end at det anvendes til Forbedring af de Enkers Kaar, som kun faae en nedsat Pension, paa Grund af, at der er flere Pensionister paa Kaldet. Thi, ligesom Præsternes Kaar virkelig i Almindelighed ere langt uheldigere end de fleste andre Embedsmænds Enkers, saaledes er dette i Særdeleshed Tilfældet, hvor der er flere Enker paa eet Kald, og Pensionen altsaa skal deles mellem flere. En Anvendelse efter bestemte Regler vilde, som sagt, ogsaa nærme sig mere til det oprindelige Institut, end om Indtægterne skulde anvendes til en aarlig Uddeling, et Slags Almindsdeling til de fattige Enker. Man har imidlertid herimod anført den Modgrund, at, naar Capitalen skulde fordeles mellem Hjælpe-Enkekasserne, saa vilde den ikke komme de trængende Enker, men de nærværende Præster til gode. Dette vilde jeg kunne tillægge nogen Vægt, hvis der virkelig i Jylland var Hjælpe-Enkekasser, som betryggede Præsterne mod den Afgang i Pensionen, som de efter L. 2—13—10 skulde lide i det Tilfælde, at der bliver flere Enker paa Kaldet. Men, naar man gjør sig bekendt med disse Enkekassers Vilkaar, saa saa seer man, at dette ingenlunde er Tilfældet. I Aalborg er der aldeles ingen saadan Hjælpe-Enkekasse. Der har været en Plan til en saadan, men den blev ikke approberet, og man fandt det rigtigst at udsætte Sagen, indtil man saae Afgjørelsen af den nærværende Sag, og mulig af den ophævede geistlige og verdslige Enkekasses Midler kunde faae en Fond til at grundlægge den med. Den eneste af de jydske Hjælpe-Enkekasser, som har en vis Soliditet, er den for Aarhus Stift, og den betrygger paa ingen Maade Enkerne fuldstændigen imod de Tab, der kunne opstaae for dem, naar der bliver flere Enker paa eet Kald. Denne Kasse blev stiftet ved Rescript af 2den October 1839, paa den Maade, at Præsterne aarlig skulle sammenskyde 800 Rbd., der skulle anvendes til Bedste for Enker, der ere i fornævnte Tilfælde.